VARIANTA C

Verbální část

1.

Středověká Evropa bývá často _____ označována za dobu absolutního temna a hrubé nevzdělanosti. Sice _____ většina tehdejšího obyvatelstva neuměla číst ani psát, ale právě v této epoše vznikly první významné univerzity. Z toho vyplývá, že tehdejší společnost nebyla zdaleka tak _____, jak si lidé obvykle myslí.

(A) mylně – nepatrná – nevzdělaná
(B) oprávněně – absolutní – primitivní
(C) neprávem – drtivá – zaostalá
(D) chybně – převážná – pokroková
(E) právem – drtivá – omezená

2.
PRŮHLEDNOST : _____ = _____ : MED

(A) okno – včela
(B) sklo – sladkost
(C) neviditelnost – tekutost
(D) křehkost – lepkavý
(E) čistota – cukr

3.

Výhled z vrcholku hory na celé údolí byl při západu slunce skutečně impozantní.

synonymum

(A) obrovský
(B) hezký
(C) velkolepý
(D) překvapivý
(E) slavný

antonymum

(F) drobný
(G) ošklivý
(H) nevýrazný
(I) nudný
(J) očekávaný

4.

Život úspěšných influencerů na sociálních sítích vypadá na první pohled jako nekonečná dovolená plná luxusu. Za dokonalými fotografiemi se však ve skutečnosti skrývají hodiny stresující práce, neustálý tlak na sledovanost a ztráta soukromí. Průzkumy mezi samotnými tvůrci navíc ukazují, že neustálá interakce s fanoušky funguje jako spolehlivá prevence proti úzkostem a psychickému vyčerpání. Mnoho z nich totiž kvůli tomuto toxickému prostředí a nedostatku odpočinku vyhoří už před třicátým rokem života. Psychologové proto apelují na mladé lidi, aby tuto moderní profesi tolik neidealizovali.

Která z následujících částí uvedeného textu není v souladu s jeho celkovým vyzněním?

(A) Život úspěšných influencerů na sociálních sítích vypadá na první pohled jako nekonečná dovolená plná luxusu.
(B) Za dokonalými fotografiemi se však ve skutečnosti skrývají hodiny stresující práce, neustálý tlak na sledovanost a ztráta soukromí.
(C) Průzkumy mezi samotnými tvůrci navíc ukazují, že neustálá interakce s fanoušky funguje jako spolehlivá prevence proti úzkostem a psychickému vyčerpání.
(D) Mnoho z nich totiž kvůli tomuto toxickému prostředí a nedostatku odpočinku vyhoří už před třicátým rokem života.
(E) Psychologové proto apelují na mladé lidi, aby tuto moderní profesi tolik neidealizovali.

5.

Nedávno dokončená revitalizace mokřadů v povodí hlavní řeky stála státní pokladnu 450 milionů korun a trvala čtyři roky. Během nich se podařilo obnovit přes 1 200 hektarů přirozených záplavových oblastí. Díky tomuto zásahu se schopnost tamní krajiny zadržovat vodu při extrémních přívalových srážkách zvýšila o 80 %. Následkem těchto úprav se dramaticky snížilo riziko katastrofálních letních povodní především pro ta města, která leží na toku po proudu pod revitalizovaným územím.

Které z následujících tvrzení vyplývá z uvedeného textu?

(A) Ochrana před povodněmi se nyní díky úpravám týká naprosto všech sídel ležících v povodí zmíněné hlavní řeky.
(B) Revitalizovaná krajina je po dokončení čtyřletých prací schopna zadržet 80 % veškeré vody z přívalových dešťů.
(C) Investice ve výši 450 milionů korun prokazatelně ochránila ohrožená města i před ničivými jarními záplavami z tání sněhu.
(D) Sídla nacházející se pod revitalizovaným územím jsou nyní vůči specifickému typu povodní ve větším bezpečí než v minulosti.
(E) Během čtyř let trvajících prací, které financovaly místní samosprávy, bylo obnoveno přesně 1 200 hektarů mokřadů.

TEXT K ÚLOHÁM 6 AŽ 8

Zánik polynéské kultury na Velikonočním ostrově (Rapa Nui) je v populárně-naučné literatuře často prezentován jako varovný příběh o environmentální sebevraždě neboli ekocidě. Tradiční historický narativ předpokládal, že tamní obyvatelé ve snaze vztyčit co nejvíce obřích kamenných soch moai zcela zdevastovali křehký ostrovní ekosystém. Následná masivní deforestace měla vést k vyčerpání přírodních zdrojů, hladomoru, kmenovým válkám a konečnému zhroucení celé civilizace ještě před příchodem prvních Evropanů v roce 1722.

Moderní paleobotanické výzkumy však tento koncept environmentálního determinismu zásadně zpochybňují. Zjistily totiž, že úbytek palmových lesů sice reálně proběhl, ale nebyl primárně způsoben lidskou těžbou, nýbrž invazí krys polynéských, které se živily semeny stromů a znemožnily tak jejich přirozenou obnovu. Domorodci navíc na ztrátu lesa reagovali vysoce inovativním způsobem.

Místo aby pasivně podlehli hladomoru, vyvinuli komplexní systém takzvaného litického mulčování. Pokrýváním zemědělských ploch sopečným kamením dokázali udržet v půdě vlhkost a úspěšně pěstovat plodiny i v drsných podmínkách bez stromů. Skutečnou příčinou demografického kolapsu tak nebyla vnitřní ekologická nezodpovědnost, ale až pozdější zavlečení evropských infekčních chorob a ničivé nájezdy peruánských otrokářů, které původní populaci zdecimovaly.

6. Které z následujících témat text NEZMIŇUJE?

(A) Přesný letopočet prvního doloženého kontaktu ostrovanů s evropskými objeviteli.
(B) Odborný termín označující přizpůsobení zemědělské půdy pomocí rozmisťování hornin.
(C) Konkrétní druh plodiny, kterou domorodci úspěšně pěstovali díky sopečnému kamení.
(D) Externí faktory, které podle novějších poznatků způsobily radikální úbytek původního obyvatelstva.
(E) Živočišný druh, který podle moderních zjištění výrazně přispěl k odlesnění ostrova.

7. Které tvrzení z textu logicky vyplývá?

(A) Schopnost polynéské kultury přežít radikální proměnu přírodního prostředí vyvrací předpoklad o její naprosté závislosti na lesních zdrojích.
(B) Invaze krys polynéských byla přímým důsledkem prvního kontaktu ostrovanů s evropskými loděmi v 18. století.
(C) Masivní těžba dřeva potřebná na stavbu a přesun kamenných soch moai neměla na úbytek palmových lesů vůbec žádný vliv.
(D) Zavedení litického mulčování přímo podnítilo rozvoj kmenových válek, protože obyvatelé začali bojovat o zbývající úrodnou půdu.
(E) Zemědělské výnosy získané z litického mulčování byly prokazatelně vyšší než původní výnosy z lesní půdy před jejím odlesněním.

8. Jakou funkci plní v textu věta: „Zjistily totiž, že úbytek palmových lesů sice reálně proběhl, ale nebyl primárně způsoben lidskou těžbou, nýbrž invazí krys polynéských...“?

(A) Potvrzuje původní historickou tezi o tom, že demografický kolaps na ostrově úzce a nevyhnutelně souvisel s vyčerpáním přírodních zdrojů.
(B) Slouží jako hlavní argument pro tvrzení, že polynéská kultura byla technologicky příliš zaostalá na to, aby dokázala lesy vykácet sama.
(C) Definitivně dokazuje, že evropské lodě v 18. století zavlekly na ostrov kromě infekčních chorob také invazivní živočišné druhy.
(D) Vysvětluje detailně a krok za krokem, jak přesně domorodci technicky postupovali při vytváření litického mulčování.
(E) Oslabuje platnost mýtu o environmentální sebevraždě tím, že přenáší hlavní zodpovědnost za odlesnění z lidské činnosti na biologický faktor.

Analyticka část

9.

počet minut ve dvanácti sedminách dne | počet sekund ve dvanácti sedminách hodiny

(A) Hodnota vlevo je větší než hodnota vpravo.
(B) Hodnota vpravo je větší než hodnota vlevo.
(C) Hodnota vpravo je stejná jako hodnota vlevo.
(D) Nelze jednoznačně určit, která hodnota je větší.

10.

Tomášovi chybí do splnění měsíčního plánu prodeje přesně tolik kusů zboží, kolik jich má Lenka navíc nad tento plán. Dohromady prodali 180 kusů zboží..

Počet kusů zboží, které prodala Lenka | 100 kusů

(A) Hodnota vlevo je větší než hodnota vpravo.
(B) Hodnota vpravo je větší než hodnota vlevo.
(C) Hodnota vpravo je stejná jako hodnota vlevo.
(D) Nelze jednoznačně určit, která hodnota je větší.

11.

Na poličce ležely čtyři knihy, které měly celkem 1200 stran. Poté, co si student jednu knihu vypůjčil a odnesl, se průměrný počet stran připadající na každou zbylou knihu na poličce zvýšil o 50 stran. Kolik stran měla kniha, kterou si student odnesl?

(A) 150 stran
(B) 250 stran
(C) 300 stran
(D) 350 stran
(E) 450 stran

12.

Pět stejně dlouhých červených stuh je dohromady právě tak dlouhých jako sedm stejně dlouhých modrých stuh. Pokud jedna tato modrá stuha měří 15 cm, o kolik cm je kratší než jedna červená stuha?

(A) o 6 cm
(B) o 15 cm
(C) o 21 cm
(D) o 90 cm

13.

Cena populárního modelu jízdního kola byla na jaře zvýšena o 20 %. Na podzim, po skončení sezóny, se obchodník rozhodl tuto novou (zvýšenou) cenu plošně snížit o 20 %. Jaká je podzimní cena kola v porovnání s jeho původní cenou před jarním zdražením?

(A) Je o 4 % nižší.
(B) Je přesně stejná.
(C) Je o 4 % vyšší.
(D) Nelze to určit bez znalosti původní ceny v korunách.

14.

Patrik, Roman a Soňa nahráli v týmové hře dohromady 90 bodů. Roman nahrál poloviční počet bodů oproti Soně. Patrik nahrál o 10 bodů méně než Roman. Kolik bodů nahrál Patrik?

(A) 15
(B) 25
(C) 50
(D) 65

TEXT K ÚLOHÁM 15 AŽ 18

Na odborné konferenci vystoupí šest řečníků (Kamil, Lukáš, Martin, Norbert, Ondřej, Pavel). Každý z nich bude mít právě jednu přednášku. Přednášky proběhnou postupně jedna za druhou (na 1. až 6. pozici v harmonogramu), přičemž jejich pořadí se řídí následujícími pravidly:

- Martin má svou přednášku bezprostředně před Lukášem, nebo bezprostředně po něm.
- Norbert přednáší jako čtvrtý, nebo pátý v pořadí.
- Kamil má svou přednášku dříve než Martin.
- Ondřej přednáší jako pátý, nebo šestý v pořadí.
- Pavel přednáší jako poslední (šestý) tehdy a jen tehdy, pokud Kamil přednáší jako první.

15.

Na kterých pozicích v harmonogramu může přednášet Pavel?

(A) jen na 1. pozici
(B) jen na 6. pozici
(C) na 1., nebo na 6. pozici
(D) na 1., 2., nebo 6. pozici
(E) na 1., 5., nebo 6. pozici

16.

Pokud Norbert přednáší jako pátý v pořadí, kdo přednáší jako první?

(A) Kamil
(B) Lukáš
(C) Martin
(D) Ondřej
(E) Pavel

17.

Které z následujících tvrzení nemůže nikdy platit?

(A) Pavel přednáší dříve než Kamil.
(B) Norbert přednáší jako čtvrtý.
(C) Ondřej přednáší jako poslední.
(D) Lukáš přednáší dříve než Kamil.
(E) Martin přednáší bezprostředně po Kamilovi.

18.

Které z následujících tvrzení je s jistotou vždy pravdivé?

(A) Kamil má přednášku bezprostředně před Martinem.
(B) Norbert má přednášku bezprostředně před Ondřejem.
(C) Pavel má přednášku jako první v pořadí.
(D) Lukáš má přednášku jako třetí v pořadí.
(E) Martin přednáší dříve než Lukáš.